

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ (۱) الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ

يَسْتَوْفُونَ (۲) وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ (۳)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ.

Muhterem Mü'minler!

Bugünkü hutbemizin konusu Ticaret Ahlakı hakkında olacaktır.

Ticaret demek cinsleri değişik iki malın karşılıklı rızaya dayalı olarak değiştirilmesi yahut parayla satılması demektir. Faiz ise; Aynı cins olan iki malı değiştirilme sırasında birinin diğerine fazla olarak vermeye denir. Misal verecek olursak 10 bin Euro borç verip, 12 bin Euro talep etmek faizdir.

Ticaret başlı başına bir fıkıh alanını teşkil ettiğinden dolayı her tüccarın alışveriş hukukunu bilmesi farzdır. Ticarete gereksiz yere fiyat artırmak, sattığı malın ayıbını söylememek, aldatmak, stokçuluk yapmak, yalan yere yemin etmek, yalan söylemek gibi gayri ahlaki davranışlar caiz değildir.

Rabbul âlemin Kuran-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: **“Ölçü ve tartıda hile yapanların vay haline! Onlar öyle kişilerdir ki insanlardan bir şey alırlarken tam ölçerler. Fakat kendileri, onlara ölçekle yahut tartıyla bir şey verdikleri zaman eksik ölçüp tartarlar.”** (Mutaffifin, 1-3)

Efendimiz Aleyhisselam buyuruyor ki: **“Doğru sözlü, dürüst ve güvenilir tüccar Peygamberler, Sıddıklar ve şehitlerle beraberdir.”** (Tirmizî, Büyû, 4)

Muhterem cemaat!

Ticaretin genel ilkelerinden birkaç tanesi şöyledir: Ticaret hayatında kin, kıskançlık ve dedikodudan kaçınmak, Ahdinde ve sözünde durmak. Yumuşak huylu ve güzel ahlaklı olmak. Şefkatli,

merhametli, adaletli, faziletli, iffetli ve dürüst olmak. Aza kanaat, çoğa şükretmek. İçi, dışı, özü, sözü bir olmak. Dünya malıyla öğünüp böbürlenmemek. Fakirlerle dostluktan, oturup kalkmaktan şeref duymak. İyilerle dost olup, kötülerden uzak durmak. Zenginlere, zenginliğinden dolayı hürmet etmekten kaçınmalıdır.

Muhteremler!

Bir başka önemli husus ise borçların zamanında ödenmesidir. Mümin ne aldanır ne de aldatır. Rabbul alemin ayeti kerimede buyurur ki: **“Ey iman edenler, belirli bir süre için borçlandığınız zaman onu yazınız.”** (Bakara, 282)

Diğer önemli husus da ticarete ortaklıktır. Aralarında mal ortaklığı bulunan ortakların ihtilâflara ve tartışmalara düşmelerine sık rastlanmaktadır, ancak imanı ve fıkhi değerleri yüksek, erdemli ve onurlu, karakter ve şahsiyetleri kaliteli kişilikler arasında böylesi anlaşmazlıklar yok denecek kadar az olur. Olsa da çözümü kolay ve çabuk olur. Ayeti kerimede buyrulur ki: **“Hakikat şu ki, ortakların çoğu birbirine karşı haksızlık ederler, ancak îmân edip sâlih amel işleyenler hariç. Onlar da pek azdır.”** (Sad, 24)

Kudsî bir Hadis-i Şerif'te Rabbul alemin şöyle buyurulmaktadır: **“İki ortaktan biri arkadaşına hıyanet etmedikçe, onların üçüncü ortağı Ben olurum. Biri diğerine hıyanet edince Ben aralarından çıkarım.”** (Ebu Dâvud)

Ticaretle uğraşan Kardeşlerim!

Gelin bizler de ticaretimizi dinimizin ahkam ve ahlakına göre öğrenip ona göre hareket edelim. Bir tüccar veya işçi dinin emir ve yasaklarına uyararak, elinden geldiği kadar helallere ve haramlara riayet ederek, farz ibadetlerini de yerine getirerek bir ticaret veya iş yaparsa ibadet yapmış hükmündedir.

Hutbemi ayeti kerime ile bitiriyorum: **“Öyle adamlar vardır ki onları ne bir ticâret, ne de bir alış veriş Allâhı zikretmekten, namazı kılmaktan, zekâtı vermekten alıkoymaz. Onlar kalplerin ve gözlerin dehşetle döneceği günden korkarlar.”** (Nur, 37)

04.10.2024 “Ticaret ahlakı”